

Quick scan flora en fauna

Vredenburgzone te Waddinxveen

In opdracht van: C.V. Park Triangel

16 februari 2021

Colofon

© 2021 Laneco / C.V. Park Triangel

Tekst en samenstelling: I. Brandsma BSc.

Tweede lezers: Drs. W. Grobben en R. Eversteijn

Projectnummer: 06.20.26

In opdracht van: C.V. Park Triangel

Wijze van citeren: Brandsma, I. (2021). *Quick scan flora en fauna Vredenburgzone te Waddinxveen*. Ede, Nederland: Laneco.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	5
2	TOETSING.....	8
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	8
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	8
2.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	9
2.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	9
2.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	10
3	CONCLUSIE.....	19
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	19
3.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	19
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	19
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	20
3.5	ALGEMENE VOORWAARDEN	21
3.6	AANBEVELINGEN NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN	21
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	22
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST.....	26

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Het plangebied 'Vredenburgzone' ligt aan de Zuidelijke Rondweg te Waddinxveen, in de gelijknamige gemeente Waddinxveen (provincie Zuid-Holland). Het huidige terrein is deels ingericht als wandel- en hondenuitlaatgebied en deels als agrarisch grasland. Men is voornemens om het plangebied om te vormen naar een natuurgebied met extensieve recreatie en wateropvang. Dit gebied wordt aangelegd ter compensatie van de geplande werkzaamheden die worden verricht op het noordelijker gelegen plangebied 'De Triangel' (Brandsma, 2021).

In opdracht van C.V. Park Triangel heeft Laneco de beoogde herinrichting getoetst aan de Wet natuurbescherming en een quick scan flora en fauna uitgevoerd. In deze quick scan zijn de geschiktheid van het habitat voor beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen ten aanzien van mogelijke vervolgprocedures in het kader van de Wet natuurbescherming en natuurbeleid.

Afbeelding 1: Globale ligging van het plangebied (rode contour) met het wandel- en hondenuitlaatgebied (1) en het agrarisch grasland (2) (bron: Google Maps, 2020).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied 'Vredenburgzone' ligt aan de zuidzijde van de plaats Waddinxveen (provincie Zuid-Holland) en omvat een wandel- en hondenuitlaatgebied en enkele agrarische graslanden.

Ten noorden van het plangebied, aan de andere zijde van de Zuidelijke Rondweg, ligt een braakliggend terrein en een nieuwe woonwijk, daarachter bevindt zich de woonwijk 'Park Triangel'. Ten zuiden van het plangebied loopt de snelweg A12 met de afritten naar de provinciale weg N451 en het achterliggende industrieterrein 'Distripark Doelwijk'. Tussen het plangebied en de A12 liggen agrarische graslanden, een boomkwekerij, het terrein van een afvalverwerkingsbedrijf, de parallelweg 'Moerkappelpad' en de provinciale weg N451. Ten oosten van het plangebied loopt een spoorlijn met daarachter bedrijvenpark 'Coenecoop' en ten westen ligt een afvalbrengstation en staan langs de Tweede Bloksweg verschillende (agrarische) bedrijven en enkele woningen.

Het plangebied bestaat uit twee delen, waarvan één deel is ingericht als wandel- en hondenuitlaatgebied en het andere deel in gebruik is als agrarisch grasland. Het wandel- en hondenuitlaatgebied bestaat uit laag gelegen watergangen omzoomd met riet en hoger gelegen dijken met grassen (de wandelpaden). In het gebied staan enkele bosjes met jonge aanplant van boomsoorten als zwarte els (*Alnus glutinosa*), es (*Fraxinus excelsior*), wilg (*Salix sp.*) en eik (*Quercus sp.*). De bosjes zijn dicht beplant waardoor er weinig onderbegroeiing is van struiken of bosschages. De huidige onderbegroeiing bestaat voornamelijk uit grassen en kruidachtige planten zoals fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*), gewoon speenkruid (*Ficaria verna*), duizendblad (*Achillea millefolium*) en koolzaad/raapzaad (*Brassica napus/Brassica rapa*). Hier en daar staat gewone braam (*Rubus fruticosus*) en een enkele roos (*Rosa sp.*).

De oevers van de twee noordelijk gelegen watergangen zijn natuurlijk aflopend en begroeid met riet. Op enkele plaatsen langs de oever zijn kale openingen waar bijvoorbeeld honden het water kunnen betreden. De oevers van de breedste watergang – aan de zuidzijde van het gebied – zijn daarentegen diep ingesneden en het verschil met de hoger gelegen dijk is ruim 1 meter. Deze oevers zijn vooral voorzien van grassige vegetatie en in minder mate riet. Het wandel- en hondenuitlaatgebied wordt aan de oost-, zuid- en westzijde middels sloten gescheiden van de omliggende graslanden.

Ten oosten van het wandel- en hondenuitlaatgebied ligt het andere deel van het plangebied, dat in gebruik is als agrarisch grasland. Het gebied bestaat uit drie percelen met agrarisch grasland die middels sloten van elkaar gescheiden zijn. Ook rondom de percelen liggen sloten. De oevers zijn schuin aflopen en langs de randen groeit riet en grassige vegetatie. Ten zuiden grenst de provinciale weg N451 aan dit gebied.

Men is voornemens het plangebied om te vormen naar een natuurzone. Het wandel- en hondenuitlaatgebied (deel 1, afbeelding 1) zal worden omgevormd naar extensief

wandelgebied met wandelpaden, waarbij het hondenuitlaatgebied verdwijnt. De bestaande bosjes worden uitgedund, vervangen of aangevuld met struiken en bosschages, waarmee een groenstructuur wordt gecreëerd voor flora en fauna. De watergangen blijven behouden en worden verlengd met omliggende watergangen.

Het agrarische grasland (deel 2, afbeelding 1) wordt omgevormd tot een nat natuurgebied met waterberging dat niet toegankelijk zal zijn voor recreatie. De watergangen worden ingericht met natuurvriendelijke oevers, plasbermen met rietkragen en diepere delen. Door te variëren met de waterdiepte ontstaan zones met waterplanten en zones waar het water diep genoeg is voor het overwinteren van het aanwezige visbestand. Naast de aanpassing van de watergangen worden in dit deel ook bosjes met jonge aanplant en bosschages aangelegd en bloemrijk grasland gerealiseerd.

Afbeelding 2: Indruk van deel 1 van het plangebied. Het wandel- en hondenuitlaatgebied bestaande uit wandelpaden met grassige vegetatie, laaggelegen sloten en enkele bosjes of bomenrijen (foto's Laneco, 2020).

Afbeelding 3: Indruk van deel 2 van het plangebied. Het agrarische grasland bestaande uit drie percelen die middels sloten van elkaar gescheiden zijn (foto's Laneco, 2020)

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF 2010 tot en met januari 2021) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer naar de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom het plangebied.

Op 30 december 2020 heeft ecooloog I. Brandsma van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie en geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ongeveer 800 meter afstand van het plangebied en betreft een ecologische verbindingszone (Provincie Zuid-Holland, 2020). Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan NNN-gebied verloren.

Gezien de afstand, de lokale aard van de ingreep en de voorgenomen omvorming tot een gebied met meer natuurwaarden, kunnen negatieve effecten op het NNN-gebied worden uitgesloten.

2.2.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

2.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ongeveer 7 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' (Natura 2000, 2020). Door de voorgenomen ingreep gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren.

Door de omvang van de voorgenomen werkzaamheden, de voorgenomen omvorming van een gebied met natuurwaarden, de al aanwezige bedrijvigheid en de afstand tot het Natura 2000-gebied, wordt tijdens de aanleg- en gebruiksfase geen extra stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied verwacht.

2.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Met de voorgenomen plannen worden de bestaande bosjes in het plangebied mogelijk uitgedund, waarvoor enkele jonge bomen zullen worden gekapt.

Omdat het plangebied buiten de grenzen van de bebouwde kom (Gemeente Waddinxveen, 2015) van Waddinxveen ligt, is het onderdeel houtopstanden van de Wet Natuurbescherming van toepassing (Omgevingsdienst Midden-Holland, 2017).

Wanneer bomen gekapt worden is het onderdeel houtopstanden van toepassing als:

- de te kappen bomen een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- de te kappen bomen in rijbeplantingen staan die meer dan 20 bomen omvatten (gerekend over het totaal aantal rijen).

Als de te kappen bomen als houtopstand worden aangemerkt en deze geheel of gedeeltelijk wordt geveld, dient de opdrachtgever te voldoen aan de herplantplicht. Binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand dient de opdrachtgever op bosbouwkundig verantwoorde wijze dezelfde grond te herbeplanten.

Wanneer de te kappen bomen niet als houtopstand worden aangemerkt, dient te worden voldaan aan de geldende regels omtrent het kappen van bomen vanuit de Gemeente Waddinxveen.

2.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen.

Het plangebied bestaat deels uit een door de mens aangelegd wandel- en hondenuitlaatgebied waar voornamelijk grassige vegetatie op de wandelpaden aanwezig is. De onderbegroeiing van de enkele bosjes in dit deel bestaan uit kruidachtige plantensoorten als fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*), gewoon speenkruid (*Ficaria verna*), duizendblad (*Achillea millefolium*) en koolzaad/raapzaad (*Brassica napus/Brassica rapa*) die voorkomen op voedselrijke gronden. Het andere deel van het plangebied bestaat uit agrarisch beheerd grasland, een sterk door de mens beïnvloed milieu. Aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten binnen het plangebied is uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren zijn, de volgende bronnen geraadpleegd: *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Broekhuizen et al., 2016) en www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren (NDFF).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), ree (*Capreolus capreolus*) haas (*Lepus europaeus*), vos (*Vulpes vulpes*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen (zie bijlage 1).

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen in de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van bever (*Castor fiber*), otter (*Lutra lutra*), waterspitsmuis (*Neomys fodiens*), boommarter (*Martes martes*) en steenmarter (*Martes foina*)

De bever en otter komen voor langs rivieren en beken en in moerasachtige gebieden. Ten zuiden van Gouda, nabij het Gouwekanaal zijn waarnemingen bekend van de bever en in de Reeuwijkse Plassen zijn otters waargenomen. Het plangebied ligt tussen

verschillende industriële en agrarische gebieden en er zijn geen rivieren die direct aansluiting vinden bij de wateren binnen het plangebied. Gezien de ligging van het plangebied en het ontbreken van geschikt habitat is aanwezigheid van de bever en otter binnen het plangebied uitgesloten.

Waterspitsmuis is te vinden langs beken, rivieren, sloten en plassen. Binnen een straal van 500 meter dient schoon water aanwezig te zijn, met een goed ontwikkelde watervegetatie en begroeide flauwe oevers met voldoende schuilmogelijkheden. De twee noordelijke watergangen binnen het wandel- hondenuitlaatgebied zijn voorzien van ruige oevers met veel rietvegetatie. Deze oevers zijn potentieel geschikt als leefgebied voor de waterspitsmuis, echter de wateren zijn diep en voedselrijk en bevatten nauwelijks onderwatervegetatie. Verder ligt het gebied tussen agrarisch beheerde graslanden en stedelijke bebouwing. De watergangen langs de agrarische graslanden zijn voedselrijk en de oevers zijn kort gemaaid, waardoor schuilmogelijkheden ontbreken. Aanwezigheid van de waterspitsmuis binnen het plangebied in de huidige situatie kan worden uitgesloten. Het is mogelijk dat door de voorgenomen omvorming naar natuurgebied het gebied geschikter wordt voor deze soort.

De steenmarter is over het algemeen een gebouwbewonende soort. Hij geeft de voorkeur aan gebieden met kleinschalig cultuurlandschap met toegankelijke gebouwen en schuurtjes, heggen en geriefhoutbosjes. Aanwezigheid van een enkele passerende steenmarter binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten, maar door het ontbreken van geschikte gebouwen om in te verblijven, is aanwezigheid van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van steenmarter uitgesloten binnen het plangebied.

Boommarter is een boombewonende soort die leeft in aaneengesloten bos en een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten. Omdat in of in de directe omgeving van het plangebied geen aaneengesloten bos aanwezig is, ontbreekt geschikt habitat voor deze soort. Het plangebied maakt het geen deel uit van geschikt leefgebied voor de boommarter. Aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied is uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de archiefgegevens, de biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek en de voorgenomen werkzaamheden, kan de aanwezigheid van de niet-vrijgestelde soorten bever, otter, waterspitsmuis, steenmarter en boommarter worden uitgesloten.

Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen en wijzigingen van beheer op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Hiervoor geldt wel de algemene zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen zijn de volgende bronnen geraadpleegd: www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren (NDFF), *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Broekhuizen et al., 2016) en *Atlas van de Nederlandse vleermuizen* (Limpens et al., 1997).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten en er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (zoals spouwmuren en gevelbetimmeringen) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat eerder dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Volgens de verspreidingsgegevens uit eerder genoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Van deze soorten is de rosse vleermuis overwegend een boombewonende soort. De ruige dwergvleermuis verblijft in zowel gebouwen als in bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Van vleermuizen is bekend dat zij lijnelementen gebruiken als vliegroute van of naar een foerageergebied of verblijfplaats. Halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, tuinen en parken worden door verschillende vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied.

Tegenover het plangebied staat – vanaf de ‘Blauwband’ tot aan de ‘Beijerincklaan’ – langs de Zuidelijke Rondweg een bomenrij die kan dienen als vliegroute voor vleermuizen. Het deel van het plangebied waar het wandel- en hondenuitlaatgebied is mogelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bomen en het water lokt insecten aan en bieden beschutting voor vleermuizen bij het jagen. Met de voorgenomen werkzaamheden worden in dit deel geen grote wijzigingen doorgevoerd. Het gebied wordt geschikter door de aanplant van struiken en bosschages. Het andere deel bestaat nu nog uit agrarisch grasland en zal met de voorgenomen plannen meer natuurwaarde krijgen door het plaatsen van bomen, struiken en bloemrijke graslanden. De voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied hebben geen negatief effect op eventueel aanwezige essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, waarmee aanwezigheid van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten kan worden uitgesloten. In het plangebied zijn enkele bosjes aanwezig met aanplant van jonge bomen. Deze jonge bomen zijn nog dun en bevatten geen gaten, hollen of loszittende bast die geschikt zijn voor boombewonende vleermuizen om in te verblijven. Ook enkele oudere bomen die een bredere stam hebben, bevatten geen gaten, hollen of loszittende bast die kunnen dienen als verblijfplaats.

Conclusie

De geplande werkzaamheden binnen het plangebied hebben geen negatief effect op eventueel aanwezige essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied van vleermuizen. De geplande werkzaamheden zullen hoogstwaarschijnlijk geschikter foerageergebied opleveren door het creëren van meer natuurwaarde.

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig en de aanwezige bomen hebben geen geschikte holtes of kieren, waarmee aanwezigheid van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende en boombewonende vleermuissoorten is uitgesloten.

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn). Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstoring van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In het plangebied en de ruime omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten steenuil, kerkuil, ransuil, sperwer (*Accipiter nisus*), slechtvalk, boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), wespendif (*Pernis apivorus*), ooievaar (*Ciconia ciconia*), roek (*Corvus frugilegus*), grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), huismus en gierzwaluw (*Apus apus*) voor.

De steenuil en kerkuil komen voor in half open agrarisch landschap. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen. Door het ontbreken van bebouwing, oude fruitbomen of oude knotwilgen binnen het plangebied, is aanwezigheid van nestplaatsen van deze soorten uitgesloten.

De wespendif en boomvalk komen voor in bosrijk gebied, waarbij de wespendif zelf een nest maakt en de boomvalk gebruikt maakt van oude nesten van kraaien, eksters en andere roofvogels. De slechtvalk broedt op hoge plaatsen, zoals op hoge gebouwen in speciale nestkasten en op hoogspanningsmasten in oude nesten van bijvoorbeeld kraaien. Door het ontbreken van bosrijk gebied, hoogspanningsmasten en hoge

gebouwen in of in de directe omgeving van het plangebied, is aanwezigheid van nestplaatsen voor deze soorten uitgesloten.

De ooievaar maakt vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden, maar broedt ook op telefoonpalen, schoorstenen of kerktorens. De grote gele kwikstaart nestelt graag langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwtjes. Door het ontbreken telefoonpalen, kunstmatige nestgelegenheden, hoogspanningsmasten en geschikt habitat is het plangebied niet geschikt voor de soorten ooievaar en grote gele kwikstaart.

Roeken leven in kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. In het plangebied staan enkele bosjes met jonge aanplant, waarbij de bomen niet hoog genoeg zijn om te dienen als nestgelegenheid voor de roek. In het plangebied is wel een aantal nesten aangetroffen, maar deze nesten bevinden zich niet dicht bij elkaar en zijn niet typisch voor een roekenkolonie. Aanwezigheid van nestplaatsen van de roek binnen het plangebied is uitgesloten.

De sperwer maakt zijn nest in bosrijk gebied met loof- en naaldbomen, maar wordt ook vaker aangetroffen in kleinere bosjes langs wegen en bebouwing. De buizerd broedt in bossen en bosjes deels afgewisseld met open land, waar de soort jaagt. In het plangebied staan enkele bosjes met jonge aanplant. In deze bomen zijn acht kleine tot middelgrote nesten aangetroffen. Het zijn onder andere nesten van eksters en kraaien en mogelijk ook van de sperwer. De aangetroffen nesten zijn aan de kleine kant waarmee aanwezigheid van een nestplaats van een buizerd is uitgesloten, omdat deze vaak groot van omvang zijn.

Oude nesten van kraaien en eksters worden ook gebruikt door ransuilen en andere roofvogels zoals de torenvalk. Gedurende het veldbezoek werd een torenvalk jagend boven het agrarisch grasland van het plangebied waargenomen, wat er op kan duiden dat deze binnen het plangebied broedt.

Met de voorgenomen plannen worden de bosjes mogelijk uitgedund om de natuurwaarde van het gebied te vergroten. Indien de bomen met de bestaande nesten blijven behouden is nader onderzoek naar beschermde roofvogelsoorten zoals sperwer niet noodzakelijk, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen van deze soorten plaatsvindt en de bosjes voldoende dicht beplant blijven ten behoeve van de benodigde dekking voor de sperwer.

De ransuil leeft in verschillende gebieden – met uitzondering van grote aaneengesloten bossen – en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden. In het plangebied zijn in het meest westelijk gelegen bosje drie nestmanden aangetroffen, die op basis van eerder onderzoek (Lieveense, 2020) in een aantal jonge eiken zijn geplaatst als nestgelegenheid voor de ransuil. Deze korven waren ten tijde van het veldbezoek nog niet in gebruik genomen. Met de voorgenomen plannen is men

voornemens de inrichting van het bosje met de nestgelegenheden voor de ransuil af te sluiten voor publiek en het habitat in de directe omgeving geschikter te maken voor de ransuil. Sporen van ransuil zoals braakballen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen onder de al aanwezig nesten.

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd en die in de omgeving voor kunnen komen zijn de gebouwbewonende gierzwaluw en huismus. De nestplaatsen van deze soorten worden voornamelijk in gebouwen aangetroffen. Omdat bebouwing in het plangebied ontbreekt, is aanwezigheid van nestplaatsen van deze soorten uitgesloten.

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals pimpelmees (*Parus caeruleus*), ekster (*Pica pica*) en torenvalk (*Falco tinnunculus*). Met de voorgenomen werkzaamheden wordt er meer geschikt leefgebied gecreëerd voor deze soorten, waarmee voldoende broedplaatsen aanwezig zullen zijn voor deze categorie vogels. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatief effect op de instandhouding van deze soorten. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

Conclusie

In het plangebied zijn acht nesten aangetroffen die potentieel geschikt zijn voor de beschermde soorten sperwer en ransuil (waarvan geen sporen zijn aangetroffen). Daarnaast zijn drie eerder geplaatste nestmanden aangetroffen die dienen als nestgelegenheid voor de ransuil. Aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Indien met de voorgenomen ingreep de bomen met de nesten behouden blijven, is nader onderzoek naar deze soorten niet noodzakelijk, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen van deze soorten plaatsvindt.

In het plangebied kan – op basis van het eenmalig veldbezoek en het bronnenonderzoek – de aanwezigheid van nestplaatsen van de overige jaarrond beschermde vogelsoorten steenuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, wespendif, ooievaar, roek en grote gele kwikstaart worden uitgesloten.

2.5.5 Reptielen en amfibieën

Om een goed beeld te krijgen van de soorten reptielen die binnen het plangebied en de directe omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *Atlas van Amfibieën en Reptielen* (De Wild et al., 2016), *De amfibieën en reptielen van Nederland* (Creemers & Van Delft, 2009), www.verspreidingsatlas.nl/reptielen en www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen (NDFF).

In de ruime omgeving van het plangebied komen volgens de verspreidingsgegevens de beschermde reptielensoort ringslang (*Natrix helvetica*) en de beschermde amfibiesoort rugstreeppad (*Epidalea calamita*) voor.

Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Wet natuurbescherming beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen).

Het plangebied bestaat deels uit agrarisch grasland, waarvan de oevers kort gemaaid worden en geen beschutting bieden. In het andere deel zijn de aflopende oevers voorzien van rietvegetatie dat geschikt zou kunnen zijn voor de ringslang. Echter vinden er geen grote werkzaamheden plaats aan de bestaande watergangen. De bestaande watergangen blijven behouden en worden verlengd met de andere watergangen in en rondom het plangebied. Daarnaast wordt het gebied natuurvriendelijk ingericht, waardoor het gebied mogelijk geschikter wordt voor de ringslang. Negatieve effecten op eventuele aanwezigheid van de ringslang zijn uitgesloten.

Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen en dergelijke). Sommige soorten amfibieën zoals de rugstreeppad houden zich op in vergraafbaar zand.

Het plangebied bestaat uit laaggelegen diepe sloten en smalle sloten tussen de weilanden. De watergangen zijn het hele jaar door watervoerend en geschikt voor vissen. De rugstreeppad maakt gebruik van ondiepe plassen of poeltjes als water- en voortplantingshabitat. Het landhabitat van de rugstreeppad bevindt zich over het algemeen nabij geschikt water- of voortplantingshabitat en bestaat onder andere uit vergraafbaar zand. Door het ontbreken van geschikt habitat is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad. Aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied is uitgesloten.

Conclusie

Het plangebied beschikt niet over de vereiste habitats van de niet-vrijgestelde soorten ringslang en rugstreeppad. Op basis van het eenmalige veldbezoek en het bronnenonderzoek is aanwezigheid van deze soorten uitgesloten.

2.5.6 Vissen, weekdieren en insecten

Vissen

Beschermden vissoorten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke beek- of riviersystemen of watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie en een sliblaag. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermden vissoorten. Aanwezigheid van beschermden vissoorten binnen het plangebied is uitgesloten.

Weekdieren

Uit de omgeving is het voorkomen bekend van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*). Deze soort komt in verschillend habitat voor, maar heeft een voorkeur voor schone, heldere, niet al te voedselrijke wateren met goed ontwikkelde watervegetatie. De soort wordt het meest aangetroffen wanneer zowel ondergedoken vaatplanten en draadalgen als planten met drijvende bladeren aanwezig zijn. De watergangen binnen het plangebied zijn voedselrijk en bevatten nauwelijks waterplanten. Aanwezigheid van de platte schijfhoren binnen het plangebied is uitgesloten door het ontbreken van geschikt leefgebied.

Insecten

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermden soorten binnen deze groep zijn vaak gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten.

In de ruime omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de beschermden libellensoort de groene glazenmaker (*Aeshna viridis*). Deze soort is gebonden aan schone wateren met krabbenscheervegetaties; de waardplant van deze soort. De watergangen binnen het plangebied zijn voedselrijk en bevatten geen krabbenscheer. Aanwezigheid van de groene glazenmaker binnen het plangebied is uitgesloten door het ontbreken van geschikt leefgebied.

Conclusie

Voor beschermden soorten vissen, weekdieren en insecten beschikt het plangebied niet over vereist habitat. Op basis van het eenmalige veldbezoek en het bronnenonderzoek is aanwezigheid van deze soortgroepen uitgesloten.

3 CONCLUSIE

Het plangebied 'Vredenburgzone' ligt aan de zuidzijde van de plaats Waddinxveen (provincie Zuid-Holland) en omvat een wandel- en hondenuitlaatgebied en enkele agrarische graslanden. Men is voornemens om het plangebied om te vormen naar een natuurgebied – waarbij delen worden afgesloten voor mensen – en een waterbergingsgebied met bomenrijen en bloemrijke graslanden.

Voordat werkzaamheden plaatsvinden, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ongeveer 800 meter afstand van het plangebied en betreft een ecologische verbindingszone (Provincie Zuid-Holland, 2020). Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan NNN-gebied verloren.

Gezien de afstand, de lokale aard van de ingreep en de al aanwezige bedrijvigheid kunnen negatieve effecten op het NNN-gebied worden uitgesloten.

3.1.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

3.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ongeveer 7 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' (Natura 2000, 2020). Door de voorgenomen ingreep gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren.

Door de omvang van de voorgenomen werkzaamheden, de voorgenomen plannen voor een omvorming van het gebied met natuurwaarden, de al aanwezige bedrijvigheid en de afstand tot het Natura 2000-gebied wordt tijdens de aanleg- en gebruiksfase geen extra stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied verwacht. Een AERIUS-berekening voor de stikstofdepositie is niet noodzakelijk.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Met de voorgenomen plannen worden de bestaande bosjes in het plangebied mogelijk uitgedund, waarvoor enkele jonge bomen zullen worden gekapt. Het plangebied ligt

buiten de bebouwde kom, waardoor het onderdeel houtopstanden van de Wet Natuurbescherming van toepassing is (Gemeente Waddinxveen, 2015; Omgevingsdienst Midden-Holland, 2017).

Het onderdeel houtopstanden is van toepassing als:

- de te kappen bomen een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- de te kappen bomen in rijbeplantingen staan die meer dan 20 bomen omvatten (gerekend over het totaal aantal rijen).

Als de te kappen bomen onder één bepaling of beide bepalingen valt, dient de opdrachtgever te voldoen aan de herplantplicht. Binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand dient de opdrachtgever op bosbouwkundig verantwoorde wijze dezelfde grond te herbeplanten.

Wanneer de te kappen bomen niet als houtopstand worden aangemerkt, dient te worden voldaan aan de geldende regels omtrent het kappen van bomen vanuit de Gemeente Waddinxveen.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming moet worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

3.4.1 Consequenties

Van de (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde diersoorten, die in de bebouwing van het plangebied aanwezig kunnen zijn, kunnen verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied voor de verschillende soorten sperwer en ransuil niet worden uitgesloten binnen het plangebied. Van ransuil zijn echter geen sporen gevonden in dit plangebied.

Indien de aangetroffen nesten blijven behouden bij het uitdunnen van de bosjes en werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, heeft de kap geen negatief effect op nestplaatsen van deze soorten, mits er voldoende dekking blijft in de bosjes voor de sperwer. Het agrarische grasland en achterliggende gebieden zijn onderdeel van het leefgebied van deze soorten. Dit leefgebied wordt met de voorgenomen plannen versterkt door de aanplant van nieuwe bomen en struiken en realisatie van bloemrijke graslanden.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van sperwer en ransuil is – gelet op de voorgenomen werkzaamheden – niet noodzakelijk, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Van de overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde diersoorten worden geen

verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied verwacht in het plangebied.

3.5 ALGEMENE VOORWAARDEN

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - werkzaamheden, zoals graaf- en sloopwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

3.6 AANBEVELINGEN NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*);
- Het gebruik van lijnvormige elementen is goed voor kleine marters en andere soorten om zich langs te verplaatsen.
- Door in de jonge bomen enkele mezenkasten op te hangen, worden ook in de jonge aanplant nestgelegen gecreëerd voor kleine (zang)vogels;
- Bloemrijke graslanden inzaaien met een- en meerjarige inheemse soorten.
- Aanleggen van een poel voor kikkers, padden en salamanders.
- Natuurvriendelijke oevers met geleidelijk aflopende overgang van land naar water.
- Struweel langs oevers; op de noordoever om zoninstraling te garanderen.
- Takkenrillen/houtwallen/dood hout/plantenresten voor kleine zoogdieren, insecten, amfibieën en reptielen.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 WET NATUURBESCHERMING

1.1.2 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.1.3 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming (voorheen de Boswet) heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwde kom Boswet' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.1.4 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Literatuur

Brandsma, I. (2021). Quick scan flora en fauna De Triangel te Waddinxveen. Ede, Nederland: Laneco.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters K.J. & Buys, J.C. (redactie). (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur in Nederland 12. Leiden, Nederland: Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (redactie). (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). *Atlas van Amfibieën en Reptielen*. Utrecht, Nederland: RAVON.

Lievens Milieu B.V. (2020). *Activiteitenplan ransuil Tuinbouwweg, Waddinxveen*. Nieuwegein, Nederland.

Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Websites

BIJ12 (2017a) Gierzwaluw. Kennisdocument. Geraadpleegd december 2020 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf. Utrecht.

BIJ12 (2017b) Huismus. Kennisdocument. Geraadpleegd december 2020 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf. Utrecht.

De Vlinderstichting (2020). Geraadpleegd december 2020 van <https://www.vlinderstichting.nl>

Gemeente Waddinxveen (2015). Bestemmingsplan Bebouwde Kom 2015. Geraadpleegd januari 2021 van <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view?planidn=NL.IMRO.0627.bpbbebouwdek om2015-0402>

Google Maps (2020). Geraadpleegd december 2020 van <https://www.google.nl/maps>

Nationale Databank Flora en Fauna (2020) Uitvoerportaal. Kaart. Geraadpleegd december 2020 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Natura 2000 (2020). Gebieden. Geraadpleegd december 2020 van
<https://www.natura2000.nl>

NDFF en RAVON (2020), NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd december 2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF en RAVON (2020), NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd december 2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

NDFF en RAVON (2020), NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd december 2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF en RAVON (2020), NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd december 2020 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Omgevingsdienst Midden-Holland (2017). Nota vergunningverlening BWT 2017 – 2020. Geraadpleegd januari 2020 van
https://www.waddinxveen.nl/_flysystem/media/nota_vergunningverlening_bwt_2017_-_2020.pdf

Provincie Noord-Brabant (2020) Interim omgevingsverordening. Geraadpleegd december 2020 van <https://www.brabant.nl/Onderwerpen/Omgevingsbeleid/Interim-omgevingsverordening>

SOVON (2012-2018), Vogelatlas. Geraadpleegd december 2020 van
<https://www.vogelatlas.nl>

Stichting ANEMOON (2020). Platte schijfhoren. Geraadpleegd januari 2021 van
<https://www.anemoon.org/flora-en-fauna/soorteninformatie/soorten/id/826/platte-schijfhoren>

Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). Geraadpleegd december 2020 van
<https://www.vleermuis.net>